

THE BRITISH INFANT SCHOOL : WHAT THE HELL IS THAT ?

Op drie- à vierjarige leeftijd stapt de kleuter de Nursery School (het voorschools onderwijs of het onderwijs op het kleuterniveau) binnen. Mede vanuit de speciale aandacht voor kleuters uit de kansarme milieus wordt ernaar gestreefd dit onderwijs voor alle kinderen kosteloos te maken.

Via het aanbieden van een stimulerend milieu wil men de kleuters op intellectueel, sociaal, emotioneel en creatief vlak een stapje verder brengen (is dit ook niet het doel van het Ervaringsgericht Kleuter- en Lager Onderwijs ?).

Daarna staat de Primary School (de basisschool) open . Heel opmerkelijk is dat die opgesplitst wordt in twee blokken :

de Infant School voor kinderen van 4 à 5 tot 7 à 8 jaar én de Junior School voor kinderen van 7 à 8 tot 11 jaar.

Het is vooral in de Infant Schools dat de vernieuwing voorgoed vaste grond kreeg; de Junior Schools blijft over het algemeen heel stroef en traditioneel.

We beperken ons hier tot de Infant School.

Een chaotische boel of een levende leer- plaats ?

Onder invloed van de woelige 60- iger jaren én onder invloed van de steeds sterkere confrontatie met kinderen uit achtergestelde thuissituaties gingen de fundamente van de traditionele Engelse school kraken. Verse specie voor een vernieuwde situatie moest gezocht worden...

Eén en ander was duidelijk; voortaan zou de aandacht voor elk kind, het aansluiten bij zijn ontwikkeling én het 'informeel leren' (het leren in een niet- klassikale, niet- gestructureerde omgeving, vanuit de werkelijke interesses en mogelijkheden van de kinderen) centraal komen te staan. „Op zoek dus naar de ware individualisering en differentiëring.

Naar organisatie toe treft men vandaag voornamelijk twee vormen aan. Vooreerst zijn er scholen die 'vertikale' klassen verkiezen. Dit zijn klassen waarin kinderen van alle leeftijden samenleven. Andere kennen 'niet- vertikale' klassen waarin kinderen van slechts één leeftijd verblijven (vgl. met onze jaarklassen of leerjaren.) die klassen (social units) zijn op hun beurt opgedeeld in groepjes van ongeveer 6 kinderen, die al dan niet hetzelfde niveau halen.

De klaslokalen zijn onderverdeeld in verschillende werkhoecken, die met verplaatsbaar meubilair afgegrensd zijn. Zo zijn volgende hoeken vaak te vinden : taalhoek, reken-

hoek, een winkeltje, een kookhoek, experimenteerhoek met een vondstentafel, biologiehoek, een poppenhoek, hoek voor zand- en watertafel, muziekhoek, tuinhoek, timmer- en bouwhoek... Natuurlijk dat de meeste klasruimten daarvoor te klein zijn... Daarom wordt over het algemeen de gang bij de klas betrokken én worden ook daar hoekjes ingericht : geen verloren ruimte dus !
Zo'n klassituatie brengt met zich mee dat de kinderen geen vaste 'bankjes' hebben. Ze werken voortdurend in één of andere hoek, naargelang de taak waaraan ze willen werken.

Het lijkt er op alsof de kinderen zomaar kiezen wat ze willen doen ? Laat ons, om deze vraag te beantwoorden, even kijken hoe een gewone dag verloopt. Meestal zetten de leerkrachten 's morgens en 's middags de materialen reeds klaar voor de kinderen de klas binnenkomen. De dag start dan met een klasgesprek of praatronde waarin het materiaal voorgesteld wordt, wat men ermee kan doen en hoe er mee gewerkt kan worden. Daarna gaan de kinderen aan de slag, individueel of in groepjes.
De activiteit wordt kort eventjes onderbroken voor een gezamenlijk moment waarin men bv. fruit eet of een liedje zingt... Tegen het einde van de ochtend worden de gekozen activiteiten beëindigd. Vaak wordt er daarna nog een klasgesprek gehouden waar de leerlingen aan elkaar vertellen waarmee ze die ochtend bezig geweest zijn, waar zich de moeilijkheden situeerden, hoe ze de problemen oplosten enz.
De namiddag verloopt vrijwel identiek.

Maar, wordt er dan nog wel geleerd...?

Het onderwijs op de Infant Schools verloopt 'informeel'. Er worden dus geen klassieke lees- of rekenlesjes voorzien. Enkel wanneer de kinderen interesse tonen wordt erop aangesloten.

Het schrijven begint met het tekenen. De leerkracht zet eenvoudige zinnnetjes bij de tekening die de leerling gemaakt heeft. Stilaan gaan de leerlingen die zinnnetjes overtrekken en overschrijven... langzamerhand ontdekken ze letters en woorden waarmee ze zelf gaan experimenteren : zinnnetjes maken, een woordenboekje samenstellen...

Via dit schrijven belanden de kinderen al vlug bij het lezen. Hier worden geen specifieke leesmethodes voor gebruikt. Door het omgaan met de grote hoeveelheid materiaal (boekjes, tekeningen met woordjes,...) komen de leerlingen zelf aan de lees- motivatie toe. Het technische aspect van het lezen wordt dan enkel gedaan wanneer de kinderen daarvoor interesse hebben.

Gedurende de dag wordt er hiervoor tijd vrijgemaakt. Twee of drie leerkrachten zijn dan in één klas bezig met het leesonderwijs. Op die manier kan er uiteraard meer individueel begeleid worden. Binnen het leesonderwijs wordt ernaar gestreefd de leerlingen zo snel mogelijk individueel een zelfstandig te leren werken. Dit gebeurt o.m. door het aanbieden van geprogrammeerde lees - instructies via eenvoudig te hanteren cassette - recorders, gestructureerd leesmateriaal (letterdobbelstenen, letter-kleurkaarten...) en het samenbrengen van verschillende leeftijdsgroepen. Het is niet uitzonderlijk dat men 3 à 4 - jarige kinderen zeer intens bezig ziet met letters en leeskaarten... In het bijbrengen van de leesvaardigheid wordt uitdrukkelijk beroep gedaan op de ouders. Het zogenaamde P.A.C.T.-leesprogramma (d.i. Parent, Children and Teacher) voorziet in lees - opdrachten die thuis afgewerkt moeten worden. Speciale begeleidings - handleidingen voor de ouders worden dan samen met door de leerlingen (uiteraard in overleg met de leerkrachten) gekozen boeken mee naar huis genomen. Elke klas beschikt over haar eigen bibliotheek. Daarnaast is er per school nog een ruime bibliotheek op kinder - maat waar de leerlingen vrij in - en uit kunnen gaan.

Net hetzelfde voor wat het rekenen betreft : geen specifieke rekenmethode, maar door voortdurend omgaan met aangepast materiaal en aangepaste opdrachten wordt er na verloop van tijd in de rekenhoek erg intens gewerkt met getallen, gewichten, maten, tijden, geld, inhouden... Uiteraard zijn er ook nog andere vakken die aangeboden worden. Hiervoor staan dan weer andere hoeken in.

Bij elke hoek zijn opdrachten te vinden die de kinderen in het ontcijferen van de wereld van de biologie, de aardrijkskunde, de geschiedenis etc. helpen. Laat ons, in wat volgt, kort een beschrijving geven van hoe enkele hoeken er uitzien en welke mogelijkheden daar voor het grijpen liggen.

Beschrijving van enkele hoeken

WINKELTJES

Bij het boodschappen doen komen allerlei vormen van rekenen kijken. Je moet wegen en met geld omgaan. In elke klas vind je daarom één of meer winkels. Bij de winkels hangen prijslijsten en de artikelen hebben meestal vaste prijzen. De kinderen zijn meestal erg geïnteresseerd bezig en kijken goed na of ze niet teveel betalen, niet te weinig krijgen...

ZAND EN WATER

Uitermate geschikt materiaal om mee te rekenen is de zand- en waterhoek. 'Hoeveel kan er in het ene bakje en hoeveel in het andere ?' Steeds moet er gemeten en vergeleken worden. Ook hier staan opdrachtkaarten, vb. : 'Maak vier kastelen die even hoog zijn en zet in ieder kasteel twee vlaggetjes.' 'Hoeveel schepjes zand gaan er in één emmertje ? 'Giet de kleine fles in de grote leeg. Hoeveel keer moet je gieten om de grote fles vol te krijgen ? Gebruik de trechter.'

POPPEHOEKEN

Het zijn vaak afgescheiden plekjes in de klas. Hier kunnen de kinderen zich ongemoeid identificeren met de volwassenen. Een prachtige gelegenheid om ook het emotionele een plaats in de klas te geven.

BIOLOGIEHOEKEN

In de meeste klassen is een biologiehoek waar van alles uit de natuur verzameld en tentoongesteld wordt. De kinderen hebben biologie- tijdschriften waarin ze bijhouden wat er gedurende de verschillende jaargetijden verandert en te beleven valt.

In alle klassen zijn dingen die de kinderen buiten gevonden hebben. Hoe dieren en planten groeien en hoe je ze verzorgt moeten de kinderen opzoeken in boeken. Vaak zie je een kind met behulp van deze boeken schrijven over iets wat op de biologie- tafel ligt.

EXPERIMENTEERTAFELS

Op allerlei manieren worden de kinderen aangemoedigd om alles wat hem omringt te observeren, te bevoelen en te besnuffelen. De experimenteertafel is vb. voorzien van : magneten, batterijen, potjes met rijst, suiker en bonen, prisma's, spiegels, vergrootglazen, kaarsen en zaklantaarns. Rond zo'n experimenteertafel worden dikwijls projecten georganiseerd. Bijvoorbeeld 'warm en koud', 'licht en donker', 'kleuren'.

Er liggen tevens allerlei boekjes waarin op een eenvoudige manier proefjes beschreven worden en waarin natuurkundige verschijnselen als electriciteit, magnetisme, sneeuw, vuur, etc. op bevattelijke wijze voor de kinderen wordt uitgelegd. Bij de experimenteertafel liggen ook opdrachtkaarten, zoals : 'suiker lost op in water, kijk eens wat

er gebeurt met rijst, zout, zand en olie.' 'Onderzoek van de dingen die op tafel liggen of ze kunnen drijven of niet. Sorteert ze'. 'Zoek 10 dingen die je met een magneet op kunt tillen en 10 dingen die je niet met een magneet kunt tillen.'

KOOKHOEK

Er wordt veel gekookt op de Infant School. Het zijn vaak moeders, die met een zestal kinderen (volgens een beurtrol) koken.

Koken kan een belangrijke startmogelijkheid zijn bij het leren lezen, schrijven en rekenen.

Er komt immers van alles bij kijken :

- bespreken : 'Wat gaan we maken ?'
- het recept opzoeken in het kookboek.
- de verschillende ingrediënten bij elkaar zoeken.
- de verschillende ingrediënten afwegen.
- alles op de juiste wijze bij elkaar voegen.
- het koken zelf.
- de kookwekker zetten en de oven op de juiste temperatuur inschakelen.
- bespreken : 'Hoe hebben we het nu precies klaargemaakt ? Schrijf het op zodat de andere kinderen het ook kunnen maken.'
- het verdelen en opeten van het zelfgemaakte voedsel.

Er zijn nog tal van hoeken te vinden binnen de klassen van de Infant Schools. Allen hebben ze slechts tot doel de kinderen op een gemotiveerde wijze kennis en inzichten bij te brengen.

Ongetwijfeld kan onze Belgische neus hier en daar een fris geurtje opsnuiven.

Met dank aan Luc Vandromme
Herman Coene, Verhoevenlei 14, 2130 Brasschaat.